

**UCHWAŁA NR XXXII.245.2022
RADY GMINY STROMIEC**

z dnia 30 marca 2022 r.

w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stromiec na lata 2022-2028

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.) w związku z art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 ze m.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stromiec na lata 2022-2028 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stromiec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Przewodniczący Rady Gminy Stromiec

Michał Ziółkowski

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STROMIEC
NA LATA 2022-2028**

Spis treści

I. WSTĘP	4
1. PODSTAWY PRAWNE	7
2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE.....	8
II. DIAGNOZA SPOŁECZNA.....	13
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	13
2. DEMOGRAFIA	13
3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	14
4..KOMUNIKACJA I TRANSPORT	15
5. GOSPODARKA	16
6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE	16
7. EDUKACJA	17
8. SPORT i KULTURA	17
9. OCHRONA ZDROWIA	18
10. POMOC SPOŁECZNA.....	19
III. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO	28
1. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ	29
2. BEZROBOCIE.....	33
3. BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO.....	35
IV. ANALIZA SWOT	40
V. PROGRAMOWANIE	43
1. MISJA	43
2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	43

3. RAMY FINANSOWE STRATEGII	52
4.WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI, EWALUACJA..	52
5. PROGRAMY	53
VI. PODSUMOWANIE	54
VII. WYKAZ TABEL	55

I. WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stromiec (SRPS) została przygotowana na lata 2022-2028. Strategia rozwiązywania problemów społecznych, zgodnie z art. 17 ustawy o pomocy społecznej, dotyczy programów pomocy społecznej, profilaktyki, a także rozwiązywania problemów zdiagnozowanych w społeczności gminnej. Celem strategii jest integracja osób, rodzin przejawiających problemy, a także dążenie do zmiany negatywnych sytuacji występujących w społeczeństwie. SRPS ma szczególny kontekst społeczny, który powinien uwzględniać problemy i potrzeby społeczne oraz skalę natężenia tych problemów, pozwalać na znalezienie i wdrożenie rozwiązań, które im zapobiegają lub je minimalizują. Rezultatem strategii powinno być wywołanie zmiany, czyli rozwiązywanie szczególnie dotkliwych problemów społecznych w naszej lokalnej społeczności.

W swoich założeniach SRPS odnosi się do innych dokumentów z zakresu polityki społecznej funkcjonujących na poziomie nie tylko samorządowym, ale także ogólnokrajowym.

Dokument podzielono na trzy części:

1) wprowadzającą, która zawiera informacje na temat uwarunkowań zewnętrznych tworzenia strategii,

2) analityczno-diagnostyczną, zawierającą informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie,

Część diagnostyczna dokumentu zawiera informacje o jednostce oraz diagnozę konkretnych problemów społecznych z przywołaniem danych empirycznych. Diagnoza jest przeprowadzona po to, aby zgromadzić, uzupełnić, pogłębić oraz zweryfikować posiadaną wiedzę na temat gminy Stromiec oraz jej otoczenia. Celem diagnozowania jest nazwanie mocnych stron, zasobów (ludzkich, organizacyjnych, infrastrukturalnych, finansowych) oraz określenie szans rozwojowych danej jednostki samorządu terytorialnego, wskazanie istniejących braków, niedostatków oraz problemów społecznych. W takim kształcie diagnoza stanowi podstawę oraz wstęp do kolejnego, analitycznego etapu prac.

Część analityczna porządkuje informacje o gminie Stromiec, które udało się zgromadzić na etapie diagnozy. Dokonano selekcji zabranych danych oraz ich wartościowania, przeprowadzono ich szczegółową analizę, wskazującą na sytuację jednostki. Czynności te należą do analizy strategicznej – procesu, który łączy etap diagnozy z częścią projekcyjną strategii. Cele strategiczne i wynikające z nich cele operacyjne (szczegółowe) oraz działania wynikają z określonych, występujących na naszym obszarze problemów, które należy rozwiązać.

3) programową, która zawiera założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata, ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

W części programowej zostały wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania przyjętych założeń oraz określony został czas realizacji wyznaczonych działań. Ponadto przedstawione zostały wskaźniki monitoringowe, ramy finansowe strategii, prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu i prowadzenia monitoringu jego realizacji.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe dotyczące problemów społecznych występujących w gminie Stromiec. Respondentami ankiety odnoszącej się do sytuacji społecznej byli losowo wybrani mieszkańcy gminy oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej.

W sumie do analizy przedłożono 52 anonimowo wypełnionych arkuszy.

Profil respondentów rozkładał się w sposób przedstawiony w tabeli nr 1.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

Liczba ankietowanych	Płeć	Grupa wiekowa	wykształcenie
52	Kobieta (71%)	20-30 lat (14%)	Podstawowe (0%)
			Gimnazjalne (0%)
			Zawodowe (14%)
			Średnie (14%)
			Policealne (14%)
			Wyższe (58%)
	Mężczyzna (29%)	31-60 lat (69%)	Podstawowe (17%)
			Gimnazjalne (0%)
			Zawodowe (11%)
			Średnie (30%)
			Policealne (6%)
			Wyższe (36%)
		61 i więcej lat (17%)	Podstawowe (0%)
			Gimnazjalne (0%)
			Zawodowe (22%)
Średnie (45%)			
Wyższe (33%)			

Wśród ankietowanych było 71% kobiet i 29% mężczyzn. Dominującą grupę respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 31-60 lat (69%), a następnie grupy osób w wieku 61 lat i więcej lat (17%) i w wieku 20-30 lat (14% ankietowanych). Wśród respondentów ankiety nie znaleźli się uczestnicy poniżej 20. roku życia

Przygotowana w oparciu o uzyskane informacje, materiały i opinie mieszkańców Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wskazuje problemy, których rozwiązanie powinno stać się w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski ze strony władz samorządowych i pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej.

1. PODSTAWY PRAWNE

Aktem prawnym, który nakłada na gminę obowiązek opracowania Strategii rozwiązywania problemów społecznych jest ustawa dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1876 z późn. zm.). Obowiązek przygotowania SRPS przez gminę wynika wprost z przepisów w/w ustawy o pomocy społecznej (art. 16b ust. 1): „Gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej”. Na podstawie tego przepisu gmina Stomiec opracowuje i realizuje gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej (alkohol, wspieranie itd), profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Art. 16b ust. 2 tej samej ustawy wskazuje, które elementy w szczególności powinna zawierać SRPS. Z kolei art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej stanowi, że jest to zadanie własne gminy. Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich w szczególności:

- 1) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.);
- 2) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.);
- 3) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.);
- 4) ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 z późn. zm.);
- 5) ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.);
- 6) ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.);
- 7) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- 8) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2021 r. poz. 2469);
- 9) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1100 z późn. zm.);
- 10) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176);

- 11) ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.);
- 12) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
- 13) ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- 14) ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2021 r. poz. 1744).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia.

2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stromiec jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym, gminnym.

2.1. DOKUMENTY KRAJOWE

2.1. „Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027 z perspektywą do roku 2030” jest programem rozwoju, w rozumieniu art. 15 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2019 r. poz. 1295 i 2020 oraz z 2020 r. poz. 1378). Jest aktualizacją dokumentu z 2014 roku opracowanego na lata 2014-2021.

Jest to dokument o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, ustanowiony w celu realizacji celów związanych z przeciwdziałaniem ubóstwu i wykluczeniu społecznemu zawartych w średniookresowej strategii rozwoju kraju – „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” oraz Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego, jak również nawiązujący do problematyki ubóstwa i wykluczenia zawartych w innych dokumentach strategicznych, np. Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego, Narodowym Programie Mieszkalnictwa, Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030, Polityce Energetycznej Polski 2040.

Dokument syntetycznie przedstawia główne założenia i kierunki polityki walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym w perspektywie do roku 2030, z uwzględnieniem długofalowych założeń procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych kluczowych we wskazanej polityce.

Program stanowi jednocześnie realizację polityki społecznej, w szczególności celu w postaci redukcji ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawy dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

2.2.1 Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030

– Innowacyjne Mazowsze stanowiąca Załącznik do Uchwały nr 158/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 października 2013 r.

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 została opracowana na podstawie doświadczeń z realizacji poprzednich strategii oraz identyfikacji problemów stanowiąc odpowiedź na wyzwania, którym powinno sprostać województwo, aby podnieść jakość życia, ograniczyć wykluczenie społeczne i bezrobocie, realizować politykę spójności terytorialnej oraz politykę inteligentnego i zrównoważonego rozwoju.

Strategia zawiera długofalową wizję rozwoju województwa mazowieckiego, w myśl której Mazowsze do roku 2030 stanie się regionem spójnym terytorialnie, konkurencyjnym, innowacyjnym, zapewniającym mieszkańcom bardzo dobre warunki życia. Nadrzędnym (głównym) celem Strategii jest spójność terytorialna, rozumiana jako zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim oraz wzrost znaczenia obszaru metropolitalnego Warszawy w Europie, co w konsekwencji przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców.

Celowi nadrzędnemu (głównemu) podporządkowano cele strategiczne spójne z długofalowymi priorytetami rozwoju regionu.

2.2.2 Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Białobrzeskiego na lata 2016-2025.

Strategia została przyjęta UCHWAŁĄ Nr /XV/85/2015 Rady Powiatu Białobrzeskiego z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie przyjęcia „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Białobrzeskiego na lata 2016-2025”.

Strategia jest dokumentem zawierającym diagnozę sytuacji społecznej i prognozę zniwelowania problemów społecznych w perspektywie do 2025 roku. Ważnym elementem Strategii są cele strategiczne i operacyjne służące rozwiązywaniu problemów społecznych w poszczególnych obszarach problemowych. W zakresie polityki powiatu Białobrzeskiego wytyczono w ramach realizowanych programów następujące cele:

Cel strategiczny 1 – zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy wobec dzieci oraz poprawa skuteczności działań osób obowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy.

Cele operacyjne/szczegółowe (ad. 1) :

1. zwiększenie dostępności pomocy dla osób doznając przemocy w rodzinie i skuteczności ochrony ich praw,
1. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
1. Łączenie i koordynowanie działań lokalnych tj. sektora publicznego i organizacji pozarządowych,
2. Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
3. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie

Cel strategiczny 2. rozwijanie i doskonalenie systemu współdziałania instytucji na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin zastępczych zamieszkujących na terenie Powiatu Białobrzeskiego

Planowane do realizacji kierunki działań:

Cele operacyjne/szczegółowe (ad. 2) :

1. udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie w sytuacjach zagrożenia i kryzysu,
2. organizowanie zastępczych opieki nad dzieckiem poprzez pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
3. pomoc w doskonaleniu zawodowym kadry pomocy społecznej wykonującej zadania z zakresu pomocy na rzecz rodziny i dziecka

Cel strategiczny 3 stworzenie osobom niepełnosprawnym w powiecie białobrzeskim takich warunków życia, które umożliwiłyby w wymiarze indywidualnym i zbiorowym ich pełną samorealizację na płaszczyźnie społecznej, ekonomicznej i emocjonalnej.

Planowane do realizacji kierunki działań:

Cele operacyjne/szczegółowe (ad. 3) :

1. rehabilitacja lecznicza osób niepełnosprawnych

2. rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych
3. rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych
4. przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych

Przy tworzeniu strategii dla Gminy Stromiec uwzględniono cele określone w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Białobrzeskim

2.2.3 Strategia zrównoważonego rozwoju Gminy Stromiec na lata 2019–2028.

Do stworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Stromiec należało wziąć również pod uwagę Uchwałę Nr VIII.59.2019 Rady Gminy Stromiec z dnia 30 lipca 2019 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Stromiec na lata 2019–2028.

Strategia rozwoju stanowi dokument planistyczny wskazujący główne kierunki rozwoju gminy, obszary i cele priorytetowe decydujące o rozwoju. Ze względu na swój otwarty charakter, proces planowania strategicznego pozwala na elastyczne dostosowywanie i korygowanie przyjętych celów w odpowiedzi na zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne gminy. Z tego względu strategia stanowi kluczowy instrument prowadzonej przez gminę długofalowej polityki rozwoju.

Strategia wskazuje rozwiązania dotyczące: najlepszych sposobów racjonalnego i efektywnego wykorzystywania zasobów własnych, sposobów skutecznego wykorzystywania szans oraz przeciwdziałania zagrożeniom rozwojowym, optymalnych metod stymulacji rozwoju gospodarczego gminy oraz wzrostu przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców, zachowania zasad zrównoważonego rozwoju przy jednoczesnym wykorzystaniu potencjału środowiska naturalnego.

Na potrzeby strategii dokonano diagnozy społeczno-gospodarczej, przeprowadzono konsultacje społeczne, opracowano analizę SWOT, zidentyfikowano problemy oraz sformułowano wizję i misję Gminy.

WIZJA: Gmina Stromiec jako ośrodek atrakcyjny dla turystów, inwestorów oraz mieszkańców, rozwija się w sposób zrównoważony pod względem społecznym, technicznym, przestrzennym oraz przyrodniczym, wykorzystując przy tym swoje walory środowiskowe oraz potencjał lokalnej ludności, stając się tym samym atrakcyjnym oraz przyjaznym miejscem dla ludzi

MISJA: Gmina Stromiec w sposób zintegrowany dąży do poprawy jakości stanu infrastruktury, środowiska oraz gospodarki wpływając tym samym na rozwój lokalnej ludności, co poprawi znacząco jej pozycję na tle całego powiatu białobrzeskiego.

Zidentyfikowane problemy pojawiające się w poszczególnych dziedzinach przedstawione w strategii rozwoju to:

- Brak wykorzystania potencjału turystycznego gminy
- Brak lub małe wsparcie dla mikro- małych i średnich przedsiębiorstw
- Zubożała oferta placówek kulturalnych
- Zła sytuacja na rynku pracy
- Brak zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne

Jednym z celów strategicznych nakreślonych w Strategii rozwoju Gminy Stromiec jest rozwój obszarów wiejskich. Aby zrealizować ten strategiczny cel wskazano 4 cele operacyjne a mianowicie: minimalizację bezrobocia, poprawę jakości życia mieszkańców, integrację lokalnej społeczności, poprawę bezpieczeństwa mieszkańców. Cele operacyjne wpisują się i mają wysokie znaczenie dla ustalenia celów Strategii Rozwiązywania problemów społecznych w gminie Stromiec.

W oparciu o cele strategiczne i operacyjne, odnoszące się do kwestii społecznych, ujęte w poszczególnych dokumentach krajowych i regionalnych oraz po dokonanej diagnozie w lokalnej społeczności podjęto próbę skonstruowania celów jakie będą przyświecać Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Stromiec.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Stromiec położona jest w powiecie białobrzeskim, w południowej części województwa mazowieckiego. Graniczy z 6 innymi gminami:

- od północy z gminą Warka (powiat grójecki),
- od północnego wschodu i wschodu z gminami: Grabów n/Pilicą i Głowaczów (powiat kozienicki),
- od południa z gminą Jedlińsk (powiat radomski),
- od południowego zachodu i zachodu z gminami: Stara Błotnica i Białobrzegi (powiat białobrzeski).

Gmina Stromiec zajmuje powierzchnię 156 km².

W skład gminy wchodzi 23 jednostki pomocnicze (sołectw): (1) Biała Góra, (2) Bobrek, (3) Bobrek Kolonia, (4) Boska Wola, (5) Boże, (6) Dobieszyn, (7) Ducka Wola, (8) Kolonia Sielce, (9) Krzemień (10) Ksawerów Nowy, (11) Ksawerów Stary (12) Lipskie Budy, (13) Małe Boże, (14) Marianki, (15) Niedabył (16) Olszowa Dąbrowa, (17) Piróg, (18) Podlesie, (19) Pokrzywna, (20) Sielce, (21) Stromiec, (22) Stromiecka Wola, (23) Sułków.

Przez zachodnią część Stromca przepływa mały strumień o nazwie Dyga, jest prawobrzeżnym dopływem rzeki Pilica.

Siedzibą Urzędu Gminy jest Stromiec.

2. DEMOGRAFIA

Liczba ludności (stan na 31.12.2020 r.): **5653** r. wśród których było 2920 mężczyzn i 2733 kobiet. 48,35% stanowiły kobiety, a 51,65 % mężczyźni. Liczba ludności gminy stanowi 16,96% powiatu, 0,10% ludności województwa. Gęstość zaludnienia wynosiła 36 osoby na km².

W 2020 roku urodziło się 60 dzieci, a zmarło 85 osób, co powoduje że mamy ujemny przyrost naturalny. Jest to zjawisko ogólnopolskie. Może mieć na powyższą sytuację wpływa Pandemia COVID- 19, która jest najczęściej przyczyną zgonu starszych osób.

W 2020 roku zarejestrowano 150 zameldowań na pobyt stały oraz 20 zameldowań na pobyt czasowy w ruchu wewnętrznym oraz 166 wymeldowań. W tym samym roku 87 osób zameldowało się z zagranicy a wymeldowano 2-óch cudzoziemców. Dane pokazują, że ilość mieszkańców sukcesywnie się zwiększa, zwłaszcza znacząco o liczbę cudzoziemców. Świadczy

to o tym, że gmina dysponuje bardzo dużym potencjałem lokalizacyjnym jak i jest miejscem postrzeganym jako przyjaznym dla nowo zatrudnianych pracowników.

3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Infrastruktura techniczna jest elementem koniecznym do istnienia oraz prawidłowego funkcjonowania całej gminnej społeczności. Ponadto znacząco wpływa na komfort życia mieszkańców, jest także jednym z podstawowych czynników, które wpływają na atrakcyjność inwestycyjną gminy. Infrastruktura w gminie Stromiec jest systematycznie rozszerzana zarówno o dostęp do wodociągów, kanalizacji, energii i telekomunikacji. Przedstawia się ona następująco.

3.1 Gospodarka wodno-ściekowa.

Podstawowymi źródłami zaopatrzenia w wodę gospodarstw domowych są wodociągi. Ich uzupełnieniem są studnie kopane i wodociągi zagrodowe. Gmina Stromiec zwodociągowana jest niemalże w 100%, a prawie każdy mieszkaniec ma dostęp do wody dostarczanej wodociągiem. Gmina Stromiec posiada wodociąg o czynnej długości sieci wynoszącej 129,03 km (stan na 2020r.) oraz sieć kanalizacyjną o długości 47, 3 km. Liczba ludności korzystająca z sieci wodociągowej w roku 2020 zwiększyła się o 1587 odbiorców, a z sieci kanalizacyjnej o 596 osób.

Gmina Stromiec posiada na swoim terenie 3 stacje uzdatniania wody, tj. SUW w Stromcu, SUW w Dobieszynie oraz SUW w Bożem. Ponadto niektóre miejscowości zasilane są w wodę z ujęć znajdujących się w Białobrzegach i Grabowie nad Pilicą.

3.2 Gospodarka gazowa.

Mieszkańcy gminy korzystają w całości z gazu dostarczanego w butlach gazowych. Na terenie gminy obecnie nie ma jeszcze sieci gazowej. Podjęto natomiast działania zmierzające do ustalenia liczby osób z terenu gminy deklarujących odbiór paliwa gazowego. Dane zostały przekazane do Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. , która ma dokonać oceny rentowności przedsięwzięcia polegającego na gazyfikacji Gminy Stromiec.

3.3 Gospodarka energetyczna. Gmina Stromiec leży w zasięgu działania Operatora Systemu Przesyłowego Polskie Sieci Elektroenergetyczne – Wschód S.A. Operatorem elektroenergetycznego systemu dystrybucji energii elektrycznej do odbiorców końcowych

działającym w zasięgu terytorialnym gminy Stromiec jest Spółka PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko-Kamienna z Rejonem Energetycznym Kozienice.

Ze względu na charakter odbiorców sieć niskiego napięcia można podzielić na sieć zasilającą odbiorców w energię elektryczną oraz sieć oświetleniową. Linie niskiego napięcia to przede wszystkim linie napowietrzne.

4. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

4.1 System komunikacyjny. System komunikacyjny gminy Stromiec tworzą drogi kategorii krajowej, powiatowej i gminnej. Są to: droga krajowa nr 48 o długości 15,9 km, drogi powiatowe – o długości łącznej 42,84 km i drogi gminne – o łącznej długości 135 km.

Podstawowy układ komunikacji drogowej uzupełniają drogi nie mające statusu dróg publicznych, dla których gmina jest zarządzającym, będące dojazdowymi do posesji, do łąk do gruntów ornych o łącznej długości 350 km, w tym 64,6 km o nawierzchni asfaltowej. Sieć dróg powiatowych i gminnych zapewnia dojazd do wszystkich sołectw.

Najważniejszym ciągiem komunikacyjnym na terenie gminy Stromiec jest linia kolejowa, która stanowi główne połączenie z Warszawą, będąca elementem podstawowego układu komunikacyjnego kraju. Linia stanowi bezpośrednie połączenie z Gminy Stromiec z ośrodkiem wojewódzkim w Warszawie, innymi ośrodkami wojewódzkimi, powiatowymi i gminnymi położonymi wzdłuż trasy w kierunku północ-południe. Stacja kolejowa usytuowana jest w Dobieszynie. Znajdują się tu 3 tory główne oraz dwa tory boczne, służące do celów ładunkowych. Przy torach tych znajduje się obszerny plac ładunkowy oraz magazyn z krótką rampą. Stacja pełni czynności ładunkowe, najczęściej poprzez załadunek żwiru na placu ładunkowym. Dla obsługi podróżnych służą tutaj 3 niskie perony, w tym jeden krótki, przy budynku dworca. Obecne zostały niemal zakończone prace modernizacyjne na odcinku Radom -Warszawa. Najszybsze pociągi pojadą z prędkością 160 km/h.

Gmina Stromiec nie prowadzi własnego zbiorowego transportu, ale fakt położenia na trasie Radom - Warszawa powoduje, że kolejowy transport zbiorowy zyskał w ostatnim czasie na atrakcyjności. Ludność przeprowadza się z samochodu do pociągu. Wzrosło też zainteresowanie kartą dużej rodziny na pociąg, bo zniżka wynosi 49% na bilety miesięczne i 37% na jednorazowe. Z kolei bezpośrednie sąsiedztwo Radomia, do którego też dojeżdża pociąg, największego po Warszawie miasta Mazowska, znaczącego ośrodka akademickiego, handlowego i usługowego wraz z portem lotniczym, stanowią dobrą podstawę do rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowych.

4.2 Transport uczniów do szkół

Sieć szkół na terenie gminy jest tak zorganizowana, że gmina organizuje dowóz uczniów do następujących szkół położonych na terenie gminy:

1/ Publicznej Szkoły Podstawowej im. Dionizego Czachowskiego w Stromcu

2/ Publicznej Szkoły Podstawowej w Bożem

Dowozy uczniów gmina realizuje poprzez dowożenie części uczniów do szkoły autobusem szkolnym marki Autosan stanowiącym własność gminy.

Realizowany jest również dowóz uczniów niepełnosprawnych do specjalnej szkoły podstawowej w Adamowie w liczbie 13, do Nowej Wsi w ilości 1 - busem marki Renault, 1 dziecko dowożone jest do szkoły specjalnej w Radomiu samochodem marki VW Caravella. Ponadto 6 uczniów niepełnosprawnych dowożonych jest pod opieką rodziców otrzymujących refundację kosztów zgodnie z ustawą prawo oświatowe.

5. GOSPODARKA

Gmina Stromiec jest rejonem typowo rolniczym. Wykazuje jednak potencjał gospodarczy zwłaszcza w zakresie usług turystycznych. Powstają nowe firmy, rozwija się sektor usług i handlu. Ilość podmiotów gospodarczych rośnie i wynosi: osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą: 236, spółki cywilne - 4.

6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Mieszkaniowy zasób gminy Stromiec obejmuje 15 lokali o łącznej powierzchni 763,75 m², w budynkach stanowiących własność Gminy Stromiec:

- Stromiec ul. Radomska 27, ilość lokali – 3 pow. 130,63 m²

- Stromiec ul. Nowa 10 ilość lokali – 3 pow. 181,40 m²

- Boże 18, ilość lokali – 4 pow. 253,34 m²

- Boże, ilość lokali – 2 pow. 72 m²

- Ksawerów Stary, ilość lokali – 3 pow. 126,38 m²

Zarząd lokalami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy prowadzi Wójt Gminy Stromiec.

W stosunku do lokali mieszkalnych znajdujących się w budynku szkoły w Stromcu przy ul. Radomskiej 27 oraz w budynku usytuowanym na placu szkoły w Bożym zarząd pełnią Dyrektorzy szkół. W stosunku do lokali mieszkalnych znajdujących się w budynku Ośrodka Zdrowia zarząd pełni SP ZOZ w Stromcu.

Szczegółowe dane i zasady dotyczące sytuacji mieszkaniowej w gminie Stromiec uchwalono Uchwałą nr XXVIII.2019.2017 Rady Gminy Stromiec z dnia 26 września 2017 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy obowiązującym na lata 2017 -2021.

7. EDUKACJA

W gminie Stromiec funkcjonuje 5 szkół publicznych.

Szkoły publiczne:

- 1) Publiczna Szkoła Podstawowa w Bożem im. Armii Krajowej;
- 2) Publiczna Szkoła Podstawowa w Dobieszynie im. Ks. Kniedziałowskiego;
- 3) Publiczna Szkoła Podstawowa w Podlesiu Dużym im. Tadeusza Kościuszki;
- 4) Publiczna Szkoła Podstawowa w Bobrku im. św. Jana Pawła II;
- 5) Publiczna Szkoła Podstawowa w Stromcu im. D. Czachowskiego.

Przy szkołach podstawowych działają oddziały przedszkolne.

Na obszarze gminy nie funkcjonują żłobki ani szkoły ponadgimnazjalne.

Młodzież z Gminy Stromiec do najbliższych szkół średnich musi dojeżdżać do Białobrzegów, Radomia lub Warki.

Szczegółowe dane finansowe na temat szkół w gminie zawiera roczny raport o stanie Gminy.

8. SPORT I KULTURA

8.1. Na terenie Gminy Stromiec działają następujące kluby sportowe:

1. Klub Sportowy GKS Stromiec.
2. Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „ORLETA”.

Zgodnie z danymi GUS, w 2016 roku na terenie Gminy Stromiec do klubów sportowych należało 148 członków, z czego ćwiczących ogółem było 131 osób a ćwiczących do lat 18 – 115. W porównaniu z rokiem 2014 można zauważyć malejącą liczbę członków klubów sportowych.

Działalność kulturalną prowadzą w gminie lokalne świetlice wiejskie. Istnieją 3 obiekty pełniące rolę świetlic:

1. Świetlica wiejska w Polesiu Małym;
2. Świetlica wiejska w Dobieszynie;
3. Świetlica wiejska w Stromieckiej Woli.

Świetlice są miejscem spotkań różnych grup społecznych, ale przede wszystkim dzieci i młodzieży, którym zapewnia się opiekę i organizację czasu wolnego.

8.2 Gminna Biblioteka Publiczna w Stromcu

Na terenie gminy działa Gminna Biblioteka Publiczna w Stromcu. Na obszarze gminy nie działa Gminny Ośrodek Kultury, zatem część działań z jego zakresu pełni Gminna Biblioteka. Do najważniejszych zadań biblioteki należy gromadzenie, opracowanie, udostępnianie i przechowywanie zbiorów bibliotecznych oraz działalność informacyjna – umożliwianie mieszkańcom dostępu do wiedzy i informacji. Biblioteka prowadzi też statutową działalność w zakresie promocji książki i czytelnictwa oraz upowszechniania wiedzy i rozwoju kultury.

Na terenie biblioteki działa m.in. Dyskusyjny Klub Książki dla dzieci i dorosłych. Klub jest dla osób, które lubią czytać i rozmawiać o książkach, poznawać autorów i gatunki literackie. Spotkania odbywają się raz w miesiącu, a spotkanie za każdym razem może prowadzić inny klubowicz.

Ponadto Gminna Biblioteka Publiczna organizuje m.in. spotkania z piosenką biesiadną czy kolędowania.

9. OCHRONA ZDROWIA

Na terenie gminy Stromiec funkcjonuje Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Stromcu, Ośrodek Zdrowia w Dobieszynie oraz apteka w Stromcu. Szczegółowe dane o działalności SPOZ znajdują się w raporcie o stanie Gminy Stromiec.

10. POMOC SPOŁECZNA

10.1 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stromcu

W zakres działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stromcu wchodzi zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz inne zadania zlecone gminie w szczególności w ramach ustaw tj. o: świadczeniach rodzinnych, pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (500+), świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ochronie zdrowia psychicznego, Karcie Dużej Rodziny, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ośrodek obsługuje mieszkańców z terenu całej gminy Stromiec.

Stan zatrudnienia GOPS w Stromcu.

Z końcem 2021 r. kadrę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stromcu stanowiło 11 pracowników. Dane na temat stanu zatrudnienia w Ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 2. Stan zatrudnienia w GOPS oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020 r. rodzaj stanowiska liczba etatów.

LP.	Stanowisko	Liczba etatów
1	Kierownik	1
2	pracownicy socjalni	3
3.	pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	2
4.	asystent rodziny	1
4.	pozostali pracownicy	4

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stromcu.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na ośrodek pomocy społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

W 2020 r. w gminie Stromiec wskaźnik ten był spełniony, bowiem na jednego pracownika socjalnego przypadało 1884 mieszkańców. Z kolei rodzin (w tym osób samotnych) objętych pracą socjalną było łącznie 124, co daje na pracownika socjalnego 41,3 rodziny.

Z końcem 2020 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadał kierownik oraz wszyscy pracownicy zatrudnieni w Ośrodku. Dodatkowo kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i 1 z pracowników socjalnych posiada ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, natomiast I stopień specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego posiada 2 pracowników socjalnych.

10.2 DANE FINANSOWE GOPS

Wartość środków przeznaczanych w gminie na pomoc społeczną ulega wzrostowi. W 2019 r. – wynosiła 9 529 487,95 zł. W 2020r wynosiła 10 728 888, 66 zł.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych w latach 2019-2020 w gminie Stromiec na pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 3. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2019 -2020

Lp.	Wielkość wydatków	2019	2020
1.	Ogółem	9 529 487,95 zł	10 728 888, 66 zł
2.	w tym na świadczenia z pomocy społecznej	1 203 914, 11zł	1 310 880,74 zł
3.	w tym na świadczenia rodzinne	8 325 573,84 zł	9 418 007,92 zł

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stromcu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej współdziałał z innymi jednostkami organizacyjnymi gminy oraz placówkami ochrony zdrowia, a także z Policją, Powiatowym Urzędem Pracy, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta wpływa na prawidłowe identyfikowanie zapotrzebowania na pomoc, zgodnie z obowiązującymi przepisami, a co się z tym wiąże – pośrednio wpływa na trafność udzielanego wsparcia i właściwą dystrybucję środków.

Przepisy prawa dokładnie precyzują, kto i kiedy może skorzystać ze wsparcia udzielanego przez powołane do tego instytucje. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące

liczby mieszkańców gminy objętych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2019-2020.

Tabela 4. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2019-2020

LP.	Beneficjenci pomocy społecznej	2019	2020
1.	Liczba świadczeń przyznanych osobom	12 471	5 574
2.	Liczba rodzin	108	124
3.	Liczba osób w rodzinach	316	332

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stromcu.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie była bardzo podobna, natomiast liczba świadczeń zmniejszyła się głównie z powodu zawieszenia zajęć w szkołach z powodu pandemii koronawirusa i wydawanych tam posiłków dla dzieci.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnych tabelach informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w gminie w 2019 i 2020 r.

Tabela 5 . Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019r. i 2020 r. (wiek odbiorców, płeć, liczba osób).

LP.	Lata do analizy		2020
1.	płeć	wiek	liczba osób
	razem	razem	132
	kobiety	razem	68
		18-25	2
		26-35	26
		36-45	18
		46-55	15
		56-65	2
		66 i więcej	5
	mężczyźni	razem	64
		18-25	1
		26-35	8

		36-45	10
		46-55	16
		56-65	26
		66i więcej	3

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stromcu.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez GOPS pomocą społeczną za lata 2019 - 2020 r. wykazała, że pomocą objęte są osoby z każdej grupy wiekowej, natomiast uwidacznia się większa aktywność kobiet w ubieganiu się o pomoc.

Tabela 6. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 i 2020 r.

Lp.	liczba osób którym przyznano pomoc według wg aktywności zawodowej	2019	2020
1	pracujący	24	38
2	bierni zawodowo	48	46
3	bezrobotni	42	48
4	razem	114	132

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stromcu.

Jeśli zaś chodzi o aktywność zawodową dorosłych odbiorców pomocy społecznej, to najliczniejszą grupę stanowiły osoby bezrobotne.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2019-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2019-2020
powód przyznania pomocy

Lp.	powód przyznania pomocy	liczba świadczeniobiorców 2019	liczba świadczeniobiorców 2020
1.	alkoholizm	24	13
2	bezdomy	1	1
3	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	186	159
4	bezrobocie	136	160
5	długotrwała lub ciężka choroba	75	58
6	klęska żywiołowa	0	48
7	niepełnosprawność	101	99
8	potrzeba ochrony macierzyństwa	18	28
9	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	2

10	ubóstwo	125	129
11	wielodzietność	130	91
12.	zdarzenie losowe	2	54

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stromcu.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2019 – 2020 było bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. W przypadku bezrobocia na przestrzeni rozpatrywanego okresu nastąpił wzrost liczby rodzin i osób w rodzinach korzystających ze wsparcia. Z kolei w przypadku bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych liczba rodzin zmniejszyła się, co można powiązać z intensywną pracą asystenta rodziny.

Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom gminy wsparcia ze strony pomocy społecznej były także: długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby ulegała wahaniom, natomiast w przypadku niepełnosprawności liczba rodzin i osób w rodzinach malała, najwyższy wskaźnik osiągając w 2019 roku. Zauważalnym powodem przyznawania wsparcia była: wielodzietność.

W mniejszym zakresie pomoc społeczną w gminie Stromiec przyznawano ze względu na bezdomność, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego oraz zdarzenia losowe i klęski żywiołowe.

Część osób wymagających wsparcia w gminie nie jest widoczna w systemie pomocy, a przyczyny takiego stanu rzeczy najczęściej są bardzo subiektywne i związane z poczuciem wstydu, niechęcią przed ujawnianiem relacji rodzinnych, obawą przed reakcją otoczenia i stygmatyzacją, wewnętrzną potrzebą zachowania samodzielności lub wiążą się z brakiem akceptacji warunków wymaganych do spełnienia, aby uzyskać pomoc, a wynikających z obowiązującego systemu prawnego.

Trudności rodzin, będące jednym z warunków udzielania świadczeń z pomocy społecznej, wpływały nie tylko na wysokość pomocy finansowej, ale także na formę udzielanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wsparcia. Dane liczbowe dotyczące różnych form wsparcia za lata 2019-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2019-2020

Lp.	Formy wsparcia	2019 liczba osób którym decyzją przyznano świadczenie	2020 liczba osób którym decyzją przyznano świadczenie
1.	niepieniężna	108	84
2	pieniężna	79	100
5	zasiłki stałe	35	31
6	zasiłki okresowe	17	15
7	zasiłki celowe	57	81
8.	praca socjalna	81	58
9.	usługi opiekuńcze	0	0
10.	posiłek	99	78
11.	schronienie	0	2
12.	korzystanie z domu pomocy społecznej	5	7

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stromcu.

W latach 2019-2020 na terenie gminy Stromiec najwięcej rodzin korzystało ze wsparcia w formie niepieniężnej. W przypadku wsparcia finansowego liczba rodzin i osób w rodzinach, którym przyznano pomoc ulegała wahaniom z tendencją wzrostową, natomiast w przypadku pracy socjalnej liczba rodzin i osób w rodzinach, którym przyznano pomoc była znacząco mniejsza.

Istotnym wsparciem dla borykających się z różnymi problemami klientów pomocy społecznej jest pomoc **asystenta rodziny**. W 2019 r. z takiej formy pomocy skorzystało 9 rodzin dysfunkcyjnych. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystenta rodziny w gminie w latach 2019 -2020.

Tabela 9. Asystenci rodziny w gminie w latach 2019-2020

Lp.	zakres danych	2019	2020
1	liczba asystentów rodziny	1	1
2	liczba rodzin objętych wsparciem rodziny	13 (w tym 29 dzieci)	12 (w tym 30 dzieci)
3	przeciętny czas pracy z rodziną	35 godzin/m-c	43 godzin/m-c
4	wydatki na wynagrodzenie asystenta	40677,00zł	41393,00 zł

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stromcu.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów i liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela 10. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2019-2020

lp.	zakres danych	2019	2020
1.	liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	0	2
2.	liczba osób z gminy przebywających w DPS	5	7

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stromcu.

Szczególną formą pomocy jest Karta Dużej Rodziny. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

1. w wieku do 18. roku życia,
2. w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy,
3. bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczenie o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje również wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Dane na temat Karty Dużej Rodziny w gminie Stromiec zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 11. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2019-2020

Lp.	zakres danych	2019	2020
1	liczba wydanych kart	411	63
2	liczba rodzin objętych wsparciem	165	23
3.	liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	52	74

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stromcu.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej GOPS w Stromcu przyznawał mieszkańcom gminy świadczenia rodzinne.

W latach 2019-2020 wielkość środków finansowych, jakie na ten cel przeznaczano, ulegała wahaniom, natomiast liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne, systematycznie malała.

Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 12. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2019-2020

Lp.	zakres danych	2019	2020
1	łączna wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	2 659 855	2 735 675
2	liczba rodzin, którym przyznano świadczenia	427	385

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stromcu.

Dane szczegółowe obejmujące liczbę i rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w rozpatrywanym okresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2019-2020.

L.p.	Rodzaj świadczeń rodzinnych	liczba świadczeń 2019	liczba świadczeń 2020
1	zasiłki rodzinne	6 914	5892
2	zasiłki pielęgnacyjne	1934	1935
3	świadczenia pielęgnacyjne	344	386
4	zasiłek dla opiekuna	12	12
5	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	58	38
6	Razem	9262	8263

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stromcu.

W latach 2019-2020 ogólna liczba wszystkich świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom gminy zmniejszała się z roku na rok. Podstawowym świadczeniem rodzinnym jest zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka.

Poza wymienionymi wyżej świadczeniami rodzinnymi uprawnionym mieszkańcom gminy wypłacano również na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci świadczenie wychowawcze (500+), którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Tabela 14. Świadczenia wychowawcze w gminie w latach 2019-2020

lp.	Rodzaj i zakres danych	liczba świadczeń 2019	liczba świadczeń 2020	Wartość wypłaconych świadczeń w zł (w sumie w 2019 r.)	Wartość wypłaconych świadczeń w zł (w sumie w 2020 r.)
1.	Świadczenia wychowawcze	11 226	12 884	5 665 719	6 682 333

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stromcu.

Szczególną formą wsparcia jest wypłacane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży świadczenie „**Za życiem**”. W okresie 2019-2020 w gminie Stromiec przyznano łącznie 3 takie świadczenia.

Ponadto wypłacano świadczenie „**Dobry Start**” w liczbie 773 w 2019r. oraz 765 w 2020 r.

Tabela 15. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2019-2020

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń 2019	Liczba świadczeń 2020
1.	świadczenia z funduszu alimentacyjnego	399	428

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stromcu.

Mieszkańcy gminy mogą korzystać z pomocy jednostek powiatowych, które obejmują swoim wsparciem teren gminy. Wykaz tych jednostek wraz z informacją na temat osób objętych przez nie wsparciem w 2019 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2019 i 2020 roku

Lp.	nazwa i adres instytucji	adres
1	Powiatowe Centrum Pomocy Rodziny	ul. Krakowska 28 26-800 Białobrzegi
2	Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne	ul.Ludwika Zamenhofa 13a, 81-290 Gdynia Dobrut-Orońsko

	w Gdyni filia Dobrut	
--	----------------------	--

III. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

W celu zdiagnozowania problemów społecznych w gminie Stromiec oraz określenia stopnia ich natężenia zostały przeprowadzone badania przy zastosowaniu ankiety skierowanej do mieszkańców gminy.

W badaniu ankietowym wzięło udział 52 respondentów. Grupa badawcza nie stanowiła w rozumieniu formalnym grupy reprezentatywnej. W badaniu mogła wziąć udział każda osoba zainteresowana podzieleniem się opinią w zakresie określonym przez ankietę. Uczestników badania poproszono o wskazanie problemów bądź niekorzystnych zjawisk, które ich zdaniem są w gminie najbardziej widoczne.

Wśród problemów i niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci najczęściej wskazywali 3 podstawowe:

- 1/ uzależnienia,
- 2/ bezrobocie
- 3/ bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższa tabela.

Tabela 17. Problemy społeczne i niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniające się w gminie Stromiec.

LP.	Problem społeczny, niekorzystne zjawisko	Liczba osób, które wskazały problem	% osób wskazujących dany problem
1.	uzależnienia	33	39%
2.	bezrobocie, brak pracy	20	24%
3.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	10	12%
4.	ubóstwo, niewydolność materialna rodziny	9	10%
5.	niepełnosprawność, długotrwała choroba	7	8%
6.	problemy wieku	4	5%

	podeszłego/izolacja		
7.	przemoc w rodzinie	1	1%
8.	brak poczucia bezpieczeństwa publicznego	1	1 %

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Aż 75% ankietowanych położyło nacisk na 3 główne problemy społeczne skupiając się wokół bezrobocia, uzależnień oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Pozostałych 5 problemów dotyka jedynie 25% ankietowanych. Problem ubóstwa, który leżał niegdyś u podstaw udzielanej pomocy społecznej dziś znajduje się dopiero na 4 miejscu. Może to świadczyć iż zjawisko ubóstwa z uwagi na wprowadzone programy socjalne przestało być tak palącym problemem jak niegdyś. Należy też zwrócić uwagę, że żadna z osób ankietowanych nie wskazała na problem bezdomności ani na problemy związane z jednej strony wielodzietnością a z drugiej z rodzinami niepełnymi. Można jednoznacznie postawić tezę, że programy społeczne takie jak „500+”, „300+” oraz „Posiłek w domu i w szkole” zniwelowały wiele problemów rodzin wielodzietnych, które jeszcze kilka lat temu stanowiły główną pulę wśród beneficjentów pomocy społecznej. Rodzice dzieci w rodzinach wielodzietnych otrzymali stały przewidywalny comiesięczny dochód, a w okresie wzmożonych wydatków na szkołę również jednorazową pomoc w postaci świadczenia „Dobry Start”. Z kolei realizując obowiązek szkolny mogły liczyć na objęcie ich dożywianiem w placówce oświatowej. Można to uznać za niewątpliwy sukces wdrożonych programów społecznych.

Poniżej zostaną omówione 3 najistotniejsze z punktu widzenia mieszkańców problemy społeczne, które wskazano w trakcie przeprowadzonych ankiet tj. uzależnienia, bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Co godne uwagi dokładnie niemal na te same problemy społeczne jako głównie występujące na terenie Gminy Stroniec wskazali ankietowani podczas przeprowadzonej w listopadzie 2020r. Diagnozie Problemów Społecznych. Wówczas ankietowanych poproszono o wskazanie głównych przyczyn problemów społecznych, które powodują trudne warunki życia w gminie. Ankietowani wskazywali następujące czynniki: alkoholizm (87,00%), niezaradność życiową (73,00%), bezrobocie (42,00%). Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wskazało wówczas 11% ankietowanych. Zatem faktycznie wskazane problemy społeczne towarzyszą w gminnej społeczności i mają raczej trwały charakter.

1. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ

Pierwszym najbardziej niekorzystnym zjawiskiem wskazanym przez mieszkańców gminy Stromiec było zjawisko uzależnienia (w tym od alkoholu, narkotyków i tzw. dopalaczy). Jak wyżej podano problem alkoholizmu został wskazany na pierwszym miejscu również w przeprowadzonej w diagnozie problemów społecznych w 2020r. Szeroko omówiony został ten problem w Rozdziale II Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Stromiec na 2021 r. który miał na celu oszacowanie skali problemu alkoholowego w gminie oraz sprawdzenie wiedzy mieszkańców dotyczącej konsekwencji spożywania alkoholu. Problem alkoholowy przeanalizowano z perspektywy dorosłych jak i z perspektywy dzieci i młodzieży.

Często problem alkoholowy ściśle wiąże się z przemocą domową. Alkohol jest tu czynnikiem wywołującym agresję wobec pozostałych członków rodziny. Osoby doświadczające przemocy bardzo często uważają, że to alkohol jest główną przyczyną przemocy. Są przekonane, że gdyby sprawca przemocy przestał pić, to przestałby także stosować przemoc. To przeświadczenie daje często ulotną nadzieję na zmianę sytuacji w rodzinie tylko za sprawą zaprzestania picia alkoholu przez sprawcę. Kobiety doświadczające przemocy częściej szukają pomocy w związku z problemem alkoholowym w rodzinie niż z powodu doświadczanej przemocy. Czasem łatwiej im ze względów społecznych czy osobistych wyjawić problem alkoholowy, a nie problem przemocy.

Aż 76% kobiet doświadczających przemocy w rodzinie wskazuje, że ich partnerzy – sprawcy przemocy, nadużywają alkoholu. Z kolei ze statystyk policyjnych wynika, że blisko 70% sprawców podczas interwencji domowych w związku z przemocą, znajduje się pod wpływem alkoholu. (Dane z broszury PARPA).

Jest zatem bardzo prawdopodobne, że w rodzinie, w której dochodzi do przemocy, to osoba, która krzywdzi nadużywa alkoholu. Warto więc omawiając problem alkoholowy nie oddzielać go sztucznie od przemocy domowej. W ten sposób ujmowany problem będzie miał charakter kompletny a i działania skierowane do rodziny będą całościowe. Wobec tego w tej części konieczne jest omówienie pozostałych instytucji, w których osoba dotknięta problemem alkoholowym i problemem przemocy może znaleźć pomoc.

W gminie Stromiec pomocy udzieli wsparcia działający Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz istniejący Zespół Interdyscyplinarny. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia oraz gminnej komisji

rozwiązywania problemów alkoholowych. Łączą oni swoje kompetencje po to, aby wspólnie przygotować plan pomocy dla rodziny, w której dochodzi do przemocy.

Skuteczne przeciwdziałanie problemom uzależnień wymaga prowadzenia działań związanych z profilaktyką i łagodzeniem zarówno objawów, jak i skutków tych zjawisk.

Na szczeblu gminy działania te wyznaczone są w ramach gminnych programów profilaktyki, takich jak: Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

W gminie Stromiec programy uchwalane są corocznie przez Radę Gminy, w których określone są cele jak i finansowanie programu. Obowiązek corocznego uchwalania Programu wynika wprost z art. 4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Obowiązek ten wynika także z ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii i gmina Stromiec w pełni go realizuje.

Rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkotykowych wymaga współdziałania wielu instytucji, aby skutecznie przeciwdziałać zjawisku przemocy związanej z alkoholem i narkotykami.

Na terenie Gminy Stromiec ważną rolę odgrywają poniżej wskazane instytucje:

1. Koordynator Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3. Punkt konsultacyjny dla rodzin osób dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanią

i przemocą domową.

4. Szkoły Podstawowe.

5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stromcu.

6. Gminny Klub Sportowy.

7. Zespół Interdyscyplinarny.

8. Posterunek Policji.

9. Gminna Biblioteka Publiczna.

W procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie niezwykle ważką rolę odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W ramach prowadzonej działalności w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie komisja przeprowadza rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku

z nadużywaniem alkoholu, występuje do sądu z wnioskami o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, kieruje na terapię w związku z nadużywaniem alkoholu.

Do podstawowych działań Komisji należy:

- rozpatrywanie wniosków o leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu i podjęcie stosownych procedur,
- motywowanie i kierowanie osób uzależnionych do podejmowania leczenia,
- wydawanie opinii w sprawach finansowania lub dofinansowania przedsięwzięć w zakresie realizacji Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- opiniowanie i przyjmowanie do realizacji ofert programu profilaktycznego z zakresu problemów alkoholowych,
- współdziałanie z instytucjami i organizacjami w sprawach profilaktyki i zapobiegania problemom alkoholowym,
- opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i wydawanie opinii w formie postanowienia,
- sporządzanie sprawozdań, udział w naradach szkoleniowych i konferencjach.

Oprócz działań realizowanych przez komisję dodatkowo w gminie prowadzona jest terapia indywidualna z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi od alkoholu. W tym celu został powołany Punkt konsultacyjny dla rodzin osób dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanią i przemocą domową. Zainteresowanie działalnością punktu wskazuje na wysoką pozytywną ocenę podejmowanych działań w tym zakresie.

W zakresie prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży znaczną rolę odgrywają gminne placówki oświatowe: szkoły podstawowe, które realizują własne projekty dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom. Wszystkie szkoły działające na terenie gminy objęte są profilaktyką antyalkoholową, nikotynową i profilaktyką przemocy.

Alkoholizm to w gminie Stromiec czwarta przesłanka, której spełnienie warunkuje objęcie rodziny pomocą społeczną. W 2019 r. było to 46 rodzin, a w 2020 r. - 62. Zatem liczba rodzin dotkniętych uzależnieniem rośnie, stąd nie można zaprzestać dalszych aktywnych działań do walki z tym zjawiskiem.

2. BEZROBOCIE

Sytuacja na rynku pracy w gminie Stromiec na przestrzeni ostatnich 2 lat uległa pogorszeniu, bowiem patrząc rok do roku zwiększała się liczba zarejestrowanych w urzędzie pracy osób bezrobotnych, w tym kobiet. Dane w tym zakresie zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 18. Stan bezrobocia w gminie w latach 2019-2020

Lp.	zakres danych		2019	2020
1.	Liczba osób bezrobotnych	ogółem	189	245
		kobiety	82	102
		mężczyźni	107	143

Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Białobrzegach

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2019-2020, w gminie Stromiec, w powiecie białobrzeskim oraz województwie mazowieckim.

Tabela 19. Stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie, powiecie i województwie w latach 2019-2020

lp.	Zakres danych	2019	2020
1	stopa bezrobocia w gminie Stromiec	7,5%	9,6%
2	stopa bezrobocia w powiecie białobrzeskim	7,4%	8,5%
3.	stopa bezrobocia w województwie mazowieckim	4,4%	5,2%

Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Białobrzegach

W latach 2019-2020 powiat białobrzeski charakteryzował się wyższą, w stosunku do województwa mazowieckiego stopą bezrobocia. Zarówno w powiecie, jak i w województwie poziom bezrobocia sukcesywnie zwiększał się w trakcie rozpatrywanego okresu. Na tym tle stopa bezrobocia w gminie Stromiec wypada niekorzystnie, gdyż w 2020r. jest niemal dwukrotnie wyższa od średniej w województwie. Nieco lepiej wypada w stosunku do średniej

stopy w powiecie białobrzeskim, bo tu w roku 2019 oscylowała wokół średniej powiatu a rok później była wyższa ale tylko o 1,1 %.

W gminie Stromiec bezrobocie było pierwszym, biorąc pod uwagę liczbę rodzin i osób w rodzinach, powodem przyznawania pomocy społecznej. W ostatnim roku jego poziom z uwagi na pandemię koronawirusa wzrósł, a skutki wyższego poziomu tego zjawiska w latach następnych będą nadal odczuwane w rodzinach, szczególnie tych najuboższych, gdzie pojawiły się uzależnienia, konflikty, problemy wychowawcze. Zjawiska te, występujące długotrwale, prowadzą do rozpadu rodzin, a niektórzy ich członkowie zmuszeni są szukać pomocy w wyspecjalizowanych instytucjach.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie, aby zaradzić najbardziej palącym problemom społecznym. Z uwagi na fakt, że jednym z najbardziej palących problemów wskazanych przez ankietowanych był problem braku pracy przeanalizowano również odpowiedzi mieszkańców, którzy mieli wskazać najważniejsze działania, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych w gminie.

Poniższa tabela przedstawia działania, które winny być w pierwszej kolejności podjęte, aby zapobiegać i zwalczać bezrobocie.

Tabela. 20 Działanie zmierzające do walki z bezrobociem

Lp.	Działanie zmierzające do walki z bezrobociem	liczba ankietowanych	% w stosunku do ogółu
1.	Tworzenie nowych miejsc pracy	26	35%
2.	Zwiększenie kompetencji aktywnego poszukiwania pracy	13	17%
3.	Organizacja prac społecznie użytecznych	12	16%
4.	Środki finansowe na aktywizację bezrobotnych	11	15%
5.	Korzystniejsze warunki do założenia własnej działalności gospodarczej	10	13%
6.	Prace inetrewncyjne	3	4%
	Razem:		100%

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najważniejszymi działaniami jakie mieszkańcy wskazali do walki z bezrobociem to tworzenie nowych miejsc pracy. Z danych za 2020r. wynika, że wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Stromiec 391 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 71 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi - 320. Tworzenie nowych miejsc pracy bliżej miejsca zamieszkania ma dla pracownika same zalety, przede wszystkim pomniejsza koszty dojazdu, bez względu na to czy podróżuje własnym samochodem, czy komunikacją autobusową lub pociągiem, a także znacznie skraca czas dojazdu, jaki trzeba codziennie poświęcać na dotarcie do pracy.

Ankietowani wskazali także, aby położyć nacisk na zwiększanie kompetencji aktywnego poszukiwania pracy. Aktywne poszukiwanie pracy oznacza podejmowanie zróżnicowanych działań w celu znalezienia pracy. Do czynności, które wykonujemy w jego ramach, należą min.:

1. określenie własnych kompetencji (predyspozycji zawodowych),
2. ocena własnych możliwości zawodowych (jakie czynności możemy wykonywać, jeżeli mamy dane wykształcenie, uprawnienia, kursy, umiejętności),
3. analiza rynku pracy, na którym będziemy poszukiwać pracy,
4. wybór potencjalnych pracodawców, z którymi chcielibyśmy nawiązać współpracę,
5. poszukiwanie informacji na temat potencjalnych pracodawców,
6. nawiązanie kontaktu z pracodawcami,
7. zaprezentowanie swojej aplikacji potencjalnym pracodawcom.

Potrzebny jest zatem szereg działań wspomagających osoby w planowaniu kariery zawodowej poprzez aktywne sposoby poszukiwania pracy, wzmocnienie perspektyw znalezienia pracy na lokalnym i regionalnym rynku pracy.

3. BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Dane ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców wykazały, że na trzecim miejscu znalazł się problem społeczny: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, jako dysfunkcja, może być podstawą do udzielenia rodzinie pomocy.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stromcu wynika, że w roku 2019 bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych była pierwszym, pod względem liczby rodzin i osób w rodzinach, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie, a w 2020 była na drugim miejscu (za bezrobociem). Zatem stanowi realny problem wśród społeczności lokalnej.

Tabela 21. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Lp.	Zakres danych	2019	2020
1.	liczba świadczeniobiorców	186	159

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stromcu.

Głównym źródłem tego problemu są różne rodzaje zaburzeń w funkcjonowaniu rodziny. Do przyczyn kryzysu zalicza się:

1. zmieniające się warunki ekonomiczne,
2. czynniki psychospołeczne i kulturowe,
3. osłabienie więzi międzyludzkich.

Bezradność wynikająca z zaburzeń równowagi środowiska rodzinnego przejawiającego się trudnościami we własnym wypełnianiu ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny często jest przyczyną złego funkcjonowania rodziny. Objawia się to problemami w pełnieniu ról rodzicielskich i problemami wychowawczymi związanymi z prezentowaniem przez dzieci agresywnych zachowań, łamaniem obyczajów i norm.

Z praktyki pracy socjalnej wynika, że do tej kategorii możemy zaliczyć rodziny, które:

- nie potrafią zaspokoić podstawowych potrzeb dzieci,
- nie potrafią skutecznie oddziaływać wychowawczo na swoje dzieci,
- nie potrafią gospodarować posiadanymi zasobami i środkami,
- ze względu na wiek, wykształcenie i sytuację rodzinną – wykazują brak umiejętności w przy załatwianiu swoich spraw (np. urzędowych – napisanie podania o zasiłek, zarejestrowanie do lekarza itp.).

Najczęściej niezaradność rodzin w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami występującymi w rodzinie np. problemem alkoholowym, przemocą domową, kłopotami finansowymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stromcu podejmuje szereg działań zmierzających do przezwyciężenia tych problemów przez rodziny udzielają pomocy w formie poradnictwa socjalnego (praca socjalna), psychologicznego, terapeutycznego oraz usług opiekuńczych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stromcu zajmuje się diagnozowaniem i monitorowaniem sytuacji rodzin z dziećmi zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze. Gdy te podstawowe formy nie przynoszą rezultatu sięga się po kolejną formę wsparcia jaką jest pomoc asystenta rodziny.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc, kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współudziale rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny oraz poprzez małe kroki. Asystent rodziny przez pewien czas wspiera rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wraz z występującym problemem alkoholowym jest najczęstszą przyczyną umieszczenia dzieci poza rodziną w pieczy zastępczej o charakterze rodzinnym jak i instytucjonalnym. Co istotne praca asystenta prowadzona jest także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Oczywistym wsparciem w tego typu rodzinach jest również pomoc finansowa w formie zasiłków z pomocy społecznej jak i pomoc materialna o charakterze socjalnym w postaci stypendiów i zasiłków szkolnych w oparciu o ustawę o systemie oświaty. Dochodzi często pomoc w formie świadczeń rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych. i stosunkowo niedawno wprowadzonego świadczenia „Za życiem”. To ostatnie świadczenie ma ogromne znaczenie w przypadku rodzin, w których urodziło się dziecko niepełnosprawne. Rodzice dzieci niepełnosprawnych często są zagubieni w realizowaniu obowiązków rodzicielskich, gdyż na taką rolę życiową nikt ich nie przygotował. Takie rodziny oprócz jednorazowego świadczenia mogą skorzystać ze stałej form pomocy pieniężnej w postaci świadczenia pielęgnacyjnego. Zapewnienie środków finansowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb rodziny, daje dopiero fundament do

pracy z rodziną. Rodzina, która ma problemy finansowe nie jest w stanie samodzielnie prawidłowo funkcjonować w społeczeństwie bez pomocy instytucjonalnej. Dopiero odpowiedni poziom świadczeń pieniężnych będący w dyspozycji rodziny pozwala na rozpoczęcie zadań terapeutycznych „wyższego rzędu”.

Ankietowanych poproszono o wskazanie działań, jakie powinny być podjęte, aby umożliwić rodzinom poprawę ich sytuacji w zakresie problemów wychowawczo-opiekuńczych. Rozkład odpowiedzi przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22. Działania umożliwiające rodzinom przezwycięzenie problemów

Lp.	Działanie	Liczba osób ankietowanych	% w stosunku do ogółu
1	Pomoc terapeutyczna	20	26%
2	Wsparcie, poradnictwo specjalistyczne, edukacja rodzin	18	23%
3	Większa liczba odpowiednich ofert pracy	16	21%
4	Pomoc asystenta rodziny	13	17%
5	Zwiększenie ofert instytucji wspierających rodzinę	10	13%
6	Łącznie	77	100,00%

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W odpowiedziach najczęściej wskazano pomoc terapeutyczną, co może być nawet zaskakujące w środowisku lokalnym w gminie wiejskiej. Poszukiwanie pomocy u psychologa, psychoterapeuty, terapeuty jeszcze do niedawna było traktowane jako ostateczność, gdyż kojarzone było z pomocą dla osób zaburzeniami psychicznymi, dlatego taki wynik pokazuje jak zmieniło się myślenie o tego typu specjalistach i jak ich rola została doceniona w ostatnich latach.

Z powyższym koresponduje kolejno wskazane przez ankietowanych działanie (bo na drugim miejscu) polegające na wsparciu, poradnictwie specjalistycznym i edukacji rodzin. Zebrane dane wyraźnie pokazują, że nastąpiła zmiana w postrzeganiu i zapewne w korzystaniu z pomocy profesjonalistów w razie wystąpienia trudnych sytuacji rodzinnych,

w tym rodzicielskich. Na ich działania jako potrzebę wskazało łącznie 49% ankietowanych. W połączeniu z działaniem polegającym na pomocy asystenta rodziny, zatem również działania osoby specjalnie przygotowanej do wspierania rodziny w przezwyciężaniu trudności wychowawczych, liczba procentowa osób wskazujących na potrzebę korzystania ze specjalistycznego wsparcia wynosi aż 66%.

Korzystanie z pomocy psychologa/psychoterapeuty jest wskazane, przede wszystkim wtedy, gdy w rodzinie dzieje się coś niepokojącego, gdy napotyka ona na nieprzezwyciężalne trudności w realizacji swojego życia, związane z doznawaniem lęku bądź innych trudnych do skontrolowania emocji. Trudności tego rodzaju mogą wiązać się prowokowaniem konfliktów lub nadmiernym ich unikaniem, brakiem poczucia swoich praw i suwerenności. Skutkuje to utrzymywaniem się braku wewnętrznego bezpieczeństwa, a w sferze myśli wiąże się z reguły z pesymistycznym spojrzeniem na swoją wartość i życiowe możliwości. Towarzyszyć może temu uczucie życiowego zagubienia, braku trwałego gruntu, wewnętrznej stabilizacji, poczucie braku perspektyw i bezradność.

Często konieczne jest wskazanie osobie, która wymaga terapii, odpowiedniej ścieżki terapeutycznej czy placówki w której może znaleźć tego rodzaju pomoc, stąd tak ważna rola asystenta rodziny. Asystent rodziny jak wskazano wyżej ma na celu pracę z rodziną w problemach różnego rodzaju, nie tylko wychowawczych. Potrafi z racji częstych kontaktów z rodziną ukierunkować ją na skorzystanie z pomocy terapeutów, zdopingować do wykonania pierwszego kroku w tym zakresie i motywować do systematycznego korzystania z terapii. Oczywiście jest to ukierunkowane na wyjście rodziny z trudnych sytuacji życiowych, z pomocą specjalistów.

Z przytoczonych opinii wynika, że mieszkańcy zmienili swoje patrzanie na szeroko pojętą terapię, a dostrzegając różnego rodzaju problemy i trudności, jakie stoją przed nimi, a których częstokroć nie są oni w stanie pokonać swoimi siłami są otwarci na pomoc od osób z odpowiednimi kwalifikacjami w zakresie terapii.

Strategia z uwagi na fakt, że trzy problemy społeczne tj., uzależnienia, bezrobocie i niepełnosprawność, stanowią 75% wskazanych przez ankietowanych zjawisk społecznych, skupia się na dokładnej analizie i zawiera propozycje działań zaradczych w tym obszarze. Inne problemy choć oczywiście występują i są dostrzegane wśród respondentów, są najprawdopodobniej zjawiskami, wobec których wypracowane działania są skuteczne i wymagają dalszej kontynuacji.

IV. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Niniejsza analiza obejmuje następujące obszary wskazane przez respondentów jako najpilniejsze do działania: uzależnienia, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

UZALEŻNIENIA

UZALEŻNIENIA
MOCNE STRONY
<ul style="list-style-type: none">
· zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej
· odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi
· prowadzenie przez placówki oświatowedziałań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów
· wzrastająca świadomość społeczeństwa na temat problemu uzależnień przemocy w rodzinie
· inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia
SZANSE
<ul style="list-style-type: none">
· brak barier finansowych i lokalowych utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej
· wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców
· nie zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia

Analiza uwarunkowań dla obszaru uzależnienia wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron: zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, prowadzenia przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów oraz realizowanie w placówkach oświatowych.

Mimo znaczącej przewagi mocnych stron i licznych szans w tym obszarze wskazane zagrożenia (stale rosnące zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi, zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki oraz

wzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich w gminie) mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanej strategii.

BEZROBOCIE

Analiza uwarunkowań dla obszaru bezrobocia wskazuje na przewagę mocnych stron, którymi są głównie: zwiększenie liczby przedsiębiorstw tworzących nowe miejsca pracy, prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia, upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych.

Szczegółnej uwagi i intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagają jednak niektóre słabe strony i zagrożenia, do których należy zaliczyć: brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej a także zbyt duża liczba świadczeń pieniężnych z GOPS zniechęcająca do podejmowania aktywności zawodowej oraz roszczeniowa postawa osób korzystających z pomocy społecznej.

BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH i PROWADZENIA GOSPODARWTWA DOMOWEGO

BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH i PROWADZENIA GOSPODARWTWA DOMOWEGO
MOCNE STRONY
<ul style="list-style-type: none">
· informowanie osób i rodzin z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy terapeutycznej
· upowszechnianie ofert placówek, stowarzyszeń, punktów o świadczonej bezpłatnej pomocy terapeutycznej
· zatrudnienie asystenta rodziny
· prowadzenie działań przez instytucje publiczne na rzecz rodzin dotkniętych bezradnością w spr. opiekuńczo-wychowawczych
SZANSE

- oferowanie osobom potrzebującym wsparcia terapeutycznego przez lokalnych i regionalnych specjalistów (psycholog, pedagog szkolny, terapeuta, asystent rodziny)
- zwiększająca się liczba osób świadomie podejmujących decyzje o konieczności skorzystania z terapii
- akceptacja społeczna osób i rodzin korzystających z pomocy terapeutycznej

Analiza uwarunkowań dla obszaru: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych o prowadzenia gospodarstwa domowego uwypukla mocne strony, takie jak: informowanie osób i rodzin z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy terapeutycznej, upowszechnianie ofert placówek, stowarzyszeń, punktów o świadczonej bezpłatnej pomocy terapeutycznej, zatrudnienie asystenta rodziny.

W analizie nie należy jednak pomijać słabych stron i zagrożeń, jakie występują w tym obszarze, a zaliczają się do nich: niewystarczająca ilość psychologów, psychoterapeutów świadczących pomoc przy występującym wzroście liczby osób potrzebujących pomocy terapeutycznej, a co najważniejsze wzrastająca liczba dzieci dotkniętych trudnościami, wymagających działań w zakresie terapii. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych przekłada się wprost na szereg trudności towarzyszących dzieciom i młodzieży, które w coraz młodszy wiek muszą zostać objęte pomocą specjalistów. Z jednej strony cieszy fakt że społeczeństwo w tym mieszkańcy gminy wiejskiej potrafią dostrzec dobroczynny wpływ terapii na przezwycięzenie swoich trudności, a z drugiej strony martwią braki kadrowe wśród specjalistów świadczących bezpłatną pomoc psychologiczną i terapeutyczną.

V. PROGRAMOWANIE

Wyniki przeprowadzonych ankiet, analiza danych znanych ze źródeł własnych, analiza SWOT pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej Gminy Stromiec na lata 2022-2028. Zostały one przedstawione w formie misji, celów i kierunków działań.

1. MISJA

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stromiec jest dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców w sferze ekonomicznej i biologicznej poprzez, aktywizację zawodową, społeczną i prozdrowotną.

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Celem Strategii jest podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w gminie , zwłaszcza tych problemów które zostały zdiagnozowane W trakcie a Przeprowadzonych ankiet wśród mieszkańców gminy Stromiec.

Wytyczone cele zrealizowane zostaną przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji, a także równy dostęp do zasobów podstawowych usług.

CEL STRATEGICZNY 1

PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM

CEL OPERACYJNY 1.1.: ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB UZALEŻNIONYCH i ICH RODZIN

Lp.	ZADANIE	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU	ŹRÓDŁA DANYCH
1.	Zapewnienie osobom uzależnionym, w szczególności od alkoholu i środków psychoaktywnych, dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej samorząd gminny	Liczba osób korzystających tej formy pomocy	Dokumentacja podmiotów
2.	Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej samorząd gminny (GKRPA)	Liczba osób korzystających tej formy pomocy	Dokumentacja podmiotów
3.	Prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych (lokalna prasa, Internet, ulotki, broszury) na temat uzależnień	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej samorząd gminny (GKRPA)	Liczba przeprowadzonych akcji promocyjnych; Liczba wydanych materiałów promocyjnych	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
4.	Udzielanie osobom i rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym wsparcia finansowego i rzeczowego.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej samorząd gminny	Liczba udzielonych świadczeń	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

1.2.BENEFICJENCI :

1. Osoby uzależnione;
2. Rodziny osób uzależnionych;
3. Instytucje działające w obszarze uzależnień

1.3 PROGNOZA ZMIAN – EFEKTY I KORZYŚCI REALIZACJI CELU

Wdrożenie celu strategicznego będzie skutkowało :

1. Zwiększeniem działań skierowanych do osób uzależnionych
2. Zwiększeniem działań wobec osób współuzależnionych
3. Ochroną dzieci i młodzieży przed problemem uzależnień
4. Podjęciem współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie walki z uzależnieniami rodzinie.
5. Przeciwdziałanie powielaniu przez młodzież niepożądanych postaw społecznych.

1.4.WARUNKOWANIA REALIZACJI CELU

Na stopień realizacji celu będą miały ważny wpływ :

- 1.Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i mieszkańców gminy na rzecz przeciwdziałaniu uzależnieniom.
- 2.Zaangażowanie w pozyskiwanie środków zewnętrznych, ciekawe projekty.

1.5 TERMIN REALIZACJI Zadania ciągłe w realizacji: 2022-2028

CEL STRATEGICZNY 2.

ZAPOBIEGANIE I PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU

W ujęciu społecznym bezrobocie oznacza stan bezczynności zawodowej osób zdolnych do pracy, zgłaszających gotowość do jej podjęcia. Konsekwencjami w funkcjonowaniu osób bezrobotnych i ich rodzin są przede wszystkim obniżenie własnej wartości, poczucie bezsilności i beznadziejności oraz niepewności statusu społecznego, pogorszenie standardu życia, ubóstwo, izolacja społeczna, ograniczenie lub zaniechanie uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym, stygmatyzacja, problem z zagospodarowaniem czasu wolnego.

Konsekwencją społeczną jest m.in. ponoszenie przez społeczeństwo kosztów świadczeń na rzecz osób bezrobotnych.

CELE OPERACYJNE – KIERUNKI DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 2: PROWADZENIE DZIAŁAŃ AKTYWIZUJĄCYCH OSOBY BEZROBOTNE

Lp.	ZADANIE	REALIZATO-RZY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU	ŹRÓDŁA DANYCH
1.	Wzmocnienie partnerstwa instytucji rynku pracy oraz instytucji pomocy społecznej.	-Ośrodek Pomocy Społecznej -samorząd gminny - PUP	-Liczba wprowadzonych usług -Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi -Liczba udzielonych świadczeń	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
2.	Zawieranie i realizacja kontraktów socjalnych.	Ośrodek Pomocy Społecznej -samorząd gminny - PUP	Liczba zawartych kontraktów socjalnych; Liczba zrealizowanych kontraktów socjalnych	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
3	Wspieranie działań i programów aktywizacji zawodowej, pokonywaniu bezradności społecznej klientów pomocy społecznej.	Ośrodek Pomocy Społecznej PUP placówki oświatowe samorząd gminny	Liczba zrealizowanych lub wspartych w realizacji programów Liczba zorganizowanych działań promocyjnych Liczba osób, które skorzystały z doradztwa zawodowego	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

4	Wspieranie działań w zakresie pomocy prawnej lub psychologicznej dla osób bezrobotnych.	Ośrodek Pomocy Społecznej PUP samorząd gminny	Liczba osób korzystających tej formy pomocy	Dokumentacja podmiotów
5.	Udzielanie osobom i rodzinom dotkniętym bezrobociem wsparcia finansowego i rzeczowego.	Ośrodek Pomocy Społecznej samorząd gminny	Liczba udzielonych świadczeń	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
6.	Budowanie i wzmacnianie kompetencji oraz zachowań społecznych u osób i rodzin z problem bezrobocia.	Ośrodek Pomocy Społecznej samorząd gminny	Liczba osób objętych programem wsparcia	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

2.1 BENEFICJENCI:

1. Osoby bezrobotne.
2. Rodziny osób bezrobotnych.
3. Środowisko osób bezrobotnych.

2.2. PROGNOZA ZMIAN – EFEKTY I KORZYŚCI REALIZACJI CELU

Wdrożenie celu strategicznego będzie skutkowało:

1. Zwiększeniem poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Stromiec na lata 2022-20268

2. Zmniejszeniem skali wykluczenia społecznego.
3. Podjęciem współpracy międzyinstytucjonalnej oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie walki z bezrobociem.
4. . Przeciwdziałaniem powielaniu przez młodzież niepożądanych postaw społecznych. tj. bierności w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.

2.3. WARUNKOWANIA REALIZACJI CELU

Na stopień realizacji celu będą miały ważny wpływ :

1. Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i mieszkańców gminy na rzecz rozwoju aktywności zawodowej , edukacji i promocji przedsiębiorczości .
2. Zaangażowanie w pozyskiwanie środków zewnętrznych, ciekawe projekty.

2.4. TERMIN REALIZACJI Zadania ciągłe w realizacji :2022-2028

CEL STRATEGICZNY 3

UŁATWIENIE DOSTĘPU RODZINOM Z TRUDNOŚCIAMI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYMI DO SPECJALITYCZNEJ POMOCY TERAPEUTYCZNEJ

CEL OPERACYJNY 3.1. STWORZENIE SPRAWNEGO SYSTEMU WSPARCIA DLA RODZIN Z TRUDNOŚCIAMI OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYMI

L.p.	ZADANIE	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU	ŹRÓDŁA DANYCH
1.	1. Rozwijanie usług z zakresu pomocy terapeutycznej dla członków rodzin dotkniętych trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi	Ośrodek Pomocy Społecznej Ośrodek Zdrowia samorząd gminny	Liczba udzielonych świadczeń Liczba wprowadzonych usług. Liczba osób objętych usługami	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

2.	Organizowanie wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, środowiskowego dla osób z rodzin dotkniętych trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi	Ośrodek Pomocy Społecznej Ośrodek Zdrowia samorząd gminny	Liczba uczestników konsultacji i porad psychologiczno-terapeutycznych. Liczba udzielonych porad Liczba udzielonych specjalistycznych usług opiekuńczych	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
3.	Rozwój systemu wsparcia pozainstytucjonalnego na rzecz osób z rodzin dotkniętych trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi	Ośrodek Pomocy Społecznej samorząd gminny	Liczba wprowadzonych usług	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
4.	Udzielanie przez GOPS pomocy asystenta rodziny	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba udzielonych świadczeń	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
5.	Zapewnienie dostępu do bezpłatnego psychologa, pedagoga, terapeuty dla osób z rodzin dotkniętych trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi	Ośrodek Pomocy Społecznej placówki oświatowe Ośrodek Zdrowia	Liczba udzielonych świadczeń	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

CEL OPERACYJNY 3.2. STWORZENIE OSOBOM WYMAGAJĄCYM TERAPII WARUNKÓW DO UDZIELANIA ŚWIADCZEŃ PRZEZ SPECJALISTÓW

Lp.	ZADANIE	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU	ŹRÓDŁA DANYCH
	Tworzenie warunków do korzystania z pomocy terapeutycznej na terenie Gminy Stromiec poprzez min. podejmowanie działań na rzecz pozyskiwania i zatrudniania specjalistów	samorząd gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ośrodek zdrowia	Liczba jednostek administracji publicznej, które wdrożyły działań na rzecz osób wymagających terapii	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
2	Rozwijanie i promowanie ofert organizacji i instytucji świadczących specjalistyczną pomoc terapeutyczną	Ośrodek Pomocy Społecznej placówki oświatowe samorząd gminny	Liczba rodzaju zajęć, Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z zajęć	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
3	Współpraca z lokalnymi i ogólnopolskimi organizacjami społecznymi w celu upowszechniania wiedzy na temat możliwości skorzystania z terapii psychologicznej	Ośrodek Pomocy Społecznej samorząd gminny	Liczba rodzaju zajęć, Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z zajęć	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
	4. Rozpowszechnianie informacji i edukacja o roli asystenta rodziny wśród społeczności lokalnej	Ośrodek Pomocy Społecznej placówki oświatowe samorząd gminny	Liczba rodzaju zajęć, Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z zajęć	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

3.3. BENEFICJENCI

1. Członkowie rodzin dotkniętych trudnościami opiekuńczo- wychowawczymi

2. Rodziny dotknięte trudnościami opiekuńczo- wychowawczymi

3.. Środowisko rodzin dotkniętych trudnościami opiekuńczo- wychowawczymi

3.4. PROGNOZA ZMIAN – EFEKTY I KORZYŚCI REALIZACJI CELU

Wdrożenie celu strategicznego będą odzwierciedlać następujące rezultaty : umożliwienie osobom dotkniętym trudnościami opiekuńczo- wychowawczymi w sposób pełny uczestniczyć w terapiach; rozszerzenie współpracy instytucji i organizacji działających w zakresie pomocy osobom dotkniętym trudnościami opiekuńczo- wychowawczymi; ograniczenie skutków bezradności w sferze opiekuńczo -wychowawczej poprzez promocję działań podnoszących poziom wiedzy w zakresie opieki i wychowania a także prowadzeniu gospodarstwa domowego.

3.5. UWARUNKOWANIA REALIZACJI CELU

Ważnymi czynnikami które będą miały wpływ na realizację celu będą :

1. Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, mieszkańców gminy na rzecz rozwiązywania własnych i lokalnych problemów.
2. Dostępność do zewnętrznych źródeł finansowania.
3. Dobre ustawodawstwo i dobrze przygotowana kadra pomocy społecznej, kadra specjalistyczna.

3.6. TERMIN REALIZACJI Zadania ciągłe w realizacji: 2022-2028

3. RAMY FINANSOWE STRATEGII

Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stromiec na lata 2022-2028 z dużym prawdopodobieństwem będą kształtować się na poziomie wysokości budżetu GOPS-u, który na dzień 1 stycznia 2022 r. ustalono na kwotę 6 528 872,00 zł. Każdego roku kwota ta może wzrastać o około 10%. Są to oczywiście założenia wynikające z wielu czynników, sytuacji przewidzianych i trudnych do przewidzenia. Wpływ na ramy finansowe strategii mogą mieć też ewentualne nowe programy rządowe, których wprowadzenie wiązać się będzie ze zwiększeniem budżetu gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

4. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI, EWALUACJA

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stromiec na lata 2022-2028 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stromcu wraz z jego Kierownikiem. Zespół monitorujący postęp wdrażania zapisów strategicznych, w którego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, będzie oceniał poziom wdrożenia zapisów strategicznych i przedstawiał ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie Wójtowi i Radzie Gminy, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących, mających na celu aktualizację obowiązującej strategii. Pierwsza ocena nastąpi po trzech latach wdrażania założeń strategii i zostanie przygotowana w formie raportu monitoringowego.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane w dokumencie mierniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze strategią, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze lokalne.

5. PROGRAMY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stromiec będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające opracowanie i realizację programów zgodnych z przyjętymi w dokumencie działaniami. Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od ich charakteru. Mogą one być przyjmowane stosownymi uchwałami przez radę i powinny stanowić załączniki do niniejszej strategii.

5.1. PROGRAMY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stromiec na lata 2022-2026 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Gminny Program Wspierania Rodziny;
2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
4. Program „Posiłek w szkole i w domu”
5. Program „Wspieraj Seniora”
6. Program „Opieka 75+”.

VI. PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stromiec na lata 2022- 2028 ma charakter otwarty. Musi mieć taki, ponieważ w dobie zmieniających się wielu czynników mających wpływ na życie społeczne, dokument musi mieć charakter na tyle elastyczny, aby w miarę potrzeby reagować na zmieniające się potrzeby społeczne. W konsekwencji oznacza to, że poszczególne jej elementy w trakcie realizacji mogą być modyfikowane, zmienione i dostosowane do sytuacji społecznej.

Kierunki działań jakie zostały wytyczone niniejszą strategią mają zmierzać do poprawy warunków życia mieszkańców gminy Stromiec zarówno w sferze zawodowej, ekonomicznej, społecznej, ale również w szeroko pojętej sferze biologicznej. Dążenie do zachowania równowagi w sferze psychicznej i fizycznej wychodzi jako pierwszoplanowe działanie, któremu instytucje publiczne powinny poświęcić najwięcej uwagi.

Analizując w przyszłości przekazane dane przez poszczególne podmioty uczestniczące w realizacji zadań strategicznych można będzie stwierdzić, czy większość założonych kierunków działań zostało zrealizowanych lub na jakim są etapie realizacji.

Z kolei podejmowane działania w ramach realizacji poszczególnych celów operacyjnych z założenia przyczynią się do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych.

Całościowe wyniki uzyskanych celów będą analizowane po zakończeniu okresu programowania Strategii.

VII. WYKAZ TABEL

I. Profil respondentów ankiety "Problemy społeczne w opinii mieszkańców"	5
2. Stan zatrudnienia w GOPS oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020r.	19
3. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2019-2020	20
4. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2019-2020	21
5. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 i 2020r. .	21
6. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 i 2020r.	22
7. Powody przyznania pomocy społecznej w latach 2019-2020	22
8. Formy wsparcia udzielonego w gminie przez GOPS w latach 2019-2020	23
9. Asystenci rodziny w gminie w latach 2019-2020	24
10. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2019-2020	25
11. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2019-2020	25
12. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2019-2020.....	25
13. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2019-2020	26
14. Świadczenia wychowawcze w gminie w latach 2019-2020.....	27
15. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2019-2020	27
16. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2019 i 2020 roku	27
17. problemy społeczne i niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniające się w gminie Stromiec	28
18. Stan bezrobocia w gminie w latach 2019- 2020	33
19. Stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie, powiecie i województwie w latach 2019-2020	33
20. Działanie zmierzające do walki z bezrobociem	34
21. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.....	36
22. Działania umożliwiające rodzinom przezwyciężenie problemów	38